

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemamo stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četrtletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četverstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Nasilje naj rodi odpor!

Na Hrvatskem se vlada že dolgo samo s pomočjo nasilja in se duši z najbrutalnejšimi sredstvi v kali vsak narodni odpor, vsako gibanje opozicije, v katere taboru se nahaja vse hrvatsko in srbsko ljudstvo na Hrvatskem. Odkar je pa prevzel vladu novi ban Cuvaj, se je nasilje že povečalo, režim je postal naravnost neznosen, vlada se cinično posmehuje vsem veljavnim zakonom in postavlja svojo voljo, oziroma samovoljo za najvišji zakon, ki se mu mora pokoravati vsakdo, ki noče imeti opravka — s policijo in orožništvom.

Vsak izraz proste misli je danes na Hrvatskem popolnoma onemogočen, vsak najmanjši odpor je vdušen takoj v kali z brutalno silo in ako je kdo tako naiven, da se obrača za pomoč na Dunaj, ga zapro.

S Hrvatskega se ne more slišati noben glas protesta, ali Hrvatska ni osamljena, okoli nje živijo rodni bratje Hrvati, Srbi in Slovenci in ako ni mogoče protestirati proti Cuvajevim nasiljem na samem Hrvatskem, bi se morali slišati protestni klici iz vseh sosednjih dežel, v katerih prebiva naš narod, ki bi moral v vsakem slučaju manifestirati svojo solidarnost sedaj s brati na Hrvatskem.

In vendar se je na Slovenskem samo enkrat javno protestiralo proti Cuvajevim nasiljem — na shodu v tržaškem „Narodnem Domu“ — v Dalmaciji je pa povzdignil svoj glas proti brezskrajnosti, ki vlada na Hrvatskem, **deželni zbor**, ki je v znak protesta radi nezakonitega razpusta hrvatskega sabora suspendiral eno svojo sejo.

In nič več. Kranjski deželni zbor, v katerem ima večino S. L. S., ki vedno naglašajo svojo solidarnost vsaj z Hrvati — Srbe ignorira popolnoma — ni smatral za potrebno pečati se z razmerami na Hrvatskem, četudi bi se to moglo opravičeno pričakovati od zbora dežele, ki je edina po večini slovenska.

Ali naših klerikalcev so same fraze, pa še te porabljajo samo takrat, kadar se jim ni treba bati nobene zamere „pri onih zgoraj“, ti bi jim pa gotovo zamerili, ako bi v deželnem zboru protestirali proti razmeram na Hrvatskem, ki so jih ustvarili ravno oni zgoraj, katerih zamere se naši klerikalci tako bojijo, da si ne upajo črniti besedice, ako mislijo, da „onim zgoraj“ to ne bi bilo prav.

Sicer pa, kako bi se mogli zavzemati naši klerikalci za preganjano opozicijo na Hrvatskem, ko sami niso nič boljši od Cuvaja, ko so vpeljali na Kranjskem skoraj ravno tak režim, kot vlada na Hrvatskem? Ali ne izvršuje klerikalni deželni odbor na Kranjskem ravno tako nasilja nad naprednjaki, kot ban Cuvaj nad hrvatsko in srbsko opozicijo na Hrvatskem?

Res je ta primera malo huda, ali opravičena je tudi in ravno zato je potreben močan odpor ne samo proti nasiljem na Hrvatskem, temveč tudi na Kranjskem. Ta odpor mora biti dobro organiziran in vsestranski, uprizariti ga morajo **zdrružene narodne jugoslovanske stranke**.

Realizirati bi se morala čemprej ideja jugoslovanske koalicije, o kateri se je v jugoslovanskih političnih krogih že dosti govorilo in razpravljalo. Časi, ki jih preživljamo so zelo težki in resni, treba je tudi resno misliti nato, kako bi se dale razmere na slovenskem jugu spremeniti, moralo bi se nekaj ukreniti za našo obrambo in ohranitev.

N. D. O. nekdanj in sedaj.

Trst, 10. febr. 1912.

Ni dolgo temu, ko je bila N. D. O. še ponos trž. Slovenstva, ker je bila njena moč velika. V Trstu je štela več tisoč članov. Vsak slovenski delavec je bil skoraj član N. D. O. Danes ni več tako. Sedanja N. D. O. ni niti senca blvše N. D. O., ki je vseeno, akoravno ni stala na stališču prave strokovne organizacije vsaj nekaj mogla koristiti slovenskemu delavstvu v Trstu. Danes je njena moč razdrobljena in nemogoče jej je stopiti v odločen boj za delavske interese, ker nima zadostno število bojnikov. Delavci, ki so še člani N. D. O. ne posedujejo več nobenega navdušenja, nobene energije. In to je naravno! Delavec mora izgubiti veselje, ko vidi, da je nekdanja sloga in moč izginila; da ni več onega navdušenega in vztrajnega delovanja, ki je cvetelo enkrat v organizaciji. In začudeno se moramo vprašati, kako je moglo vendar priti do tega žalostnega koraka. Kdo je kriv, da N. D. O. ne nosi več nekdanje od strani vseh trpečih in zatiranih spoštovano ime?

Največ je temu kviva — mi tako pravimo, ker nam je zgodovina N. D. O. dobro znana — slovenska buržoazija, ki se je bala napredka slovenskega delavstva v okvirju N. D. O. Gospodje tam — vsak zna kje — so videli s svojimi bistrimi očmi, da se oklepa slov. delavstvo v vedno večji meri N. D. O., da stem N. D. O. narašča bolj in bolj; zato so začeli kovati načrte, kako bi se moglo preprečiti napredek N. D. O. To se je jako lahko zgodilo. To ni bil noben težek predmet. Nekateri delavski sovražniki so se vrinili na vodilno mesto. Prvi odbor n. pr. je bil sestavljen iz samih dolodajalcev. Torej, lahko se je podiralo, saj so imeli **delavsko** organizacijo nedelavci v rokah. Vodili so enostavno v svojo korist — in prav so imeli. Vsak za zboljšanje svojega položaja! Več so škodovali in pripomogli do propada slovenski gospodje, kakor pa narodni nasprotniki in socialisti. To je žalostno. Ako oni čutijo narodno, ako vedno govorijo o potrebi povzdige slovenskega naroda v Trstu, naj bi delali nato, da se izvrši dogovorjeno, ne pa podirati in uničevati. Pri delavstvu bi se morali poprijeti gospodje dela. Čas imajo in izobraženi so. Delavstvo vsled tega, ker nima prostega časa in potrebne izobrazbe na razpolago, ne more na narodnem polju toliko delati. Na narodnem polju to je na delavskem polju, ker slovenski živelj v Trstu tvori povečini delavstvo. Kdor pravi, da je naroden, mora tudi napraviti svojo narodno dolžnost, kajti kdor tega ne stori ni vreden slovenskega imena. Ili mora vsak, ki količkaj čuti ljubezni do svojega naroda, med delavstvo med narod in ga podučevati, da pride do spoznanja in stopi končno v vrsto drugih bolj kulturnih narodov. In to bi moral storiti vsak, ki se prišteva k narodnim bojnikom, k koristnim in neškodljivim članom svojega naroda, bodisi bogat ali ubog.

Naj še omenimo, da želja ustanoviteljev N. D. O. ni bila, da bi bila N. D. O. vedno podložna, štafaža, ampak samostojna in prosta organizacija. N. D. O. naj bi bila enaka socialnodemokratski organizaciji, samo nepolitična in strogo narodna naj bi bila. In taka nikdar ni bila. Kajti, ko bi se na tem stališču nahajala bi morala hitro naraščati, ker bi v njej našel prostor vsak narodno čuteči slovenski delavec. Ko bi bilo dotičnim ljudem kaj ležeče na tem, da delavstvo na-

preduje potom svoje organizacije, bi šli med delavstvo, ga organizirali proti teptalcem, proti kapitalizmu, bi gledali, da N. D. O. zopet povzdignejo, ne samo na nekdanje, ampak na boljce stališče. Ker pa tega ne storijo, je razvidno, da jim za napredek delavstva prav nič ni mar. No, in čista resnica je, da je bila N. D. O. do danes samo zato, da delavstvo pri napredku zadržuje. In pa tudi zato je bila, da so na njeni podlagi gotove osebe hotele doseči politično karijero. Delavci sami to vidijo. Zato pa so tudi izstopili, ker je bilo res tako. Nekdaj več tisoč, danes samo tri do štiristo članov, to so številke, ki potrjujejo resnično vsebino vseh navedenih stavkov. Hiter padec veselja vse nasprotnike delavstva. Nas, ki čutimo bič na pleh, to gotovo ne veseli. Mi vemo, da tega padca ne občuti samo tržaško delavstvo, ampak tudi drugo, razprostrto širom naše domovine. . . . Znamo, da je bila ustanovitev N. D. O. upravičena, ker se je slovensko delavstvo potapljalo v soc. dem. stranki, ki je stala na stališču asimilacije manjšine in se tako odtujevalo svojemu narodu. Zato nam je tembolj žal, da je tako daleč prišlo.

Iz slovenskih krajev.

Iz Kranja. — Plesni venček podružnice trgovskega društva „Merkur“ v Kranju vršil se je dne 1. svečana v sokolovih prostorih. Že ob vstopu nas je lepa dekoracija kaj prijetno iznenadila, še bolj pa smo bili iznenadeni, ko je pričelo prostore polniti cvetje kranjskih krasotic. Nismo kompetentni, da bi ocenjevali posamezne toalete, z mirnim srcem pa lahko rečemo, da so bile vse lepe. Po polonezi, katero je otvoril gospod predsednik, pričel se je neprisljen in res zabaven ples, katerega posamezne točke je z priznanim spretnostje vodil gospod Frane Crobath ml. Obisk s strani plesalk in plesalcev, ki smo smatrali to kot nekaj zaključek plesnih vaj, bil je polnoštevilen, tako da smo našli pri četvorkah do 40 dvojic, pri sedadah pa 8. karejev. Pri drugi četvorki, katera je bila najštevilnejša poklonila je voditelju plesa, ki je vodil tudi plesne vaje gospica Zdenka Pirčeva v znak priznanja obiskovalcev plesnih vaj krasno darilec.

Ako pripomnimo še, da je trajal ples do ranega jutra in da je godba prostovoljne požarne brambe iz Kranja pri plesu prav dobro in res vstrajno svirala, mislimo da smo storili svojo poročevalsko dolžnost — podružnici trgovskega društva „Merkur“ pa le čestitamo na tej prireditvi.

Sokol v Kranju opozarja ponovno na svojo X. veliko maskarado „Bela reduta“, za katero vlada prav živahno zanimanje. Ista se vrši kakor že zadnjič omenjeno na pustno soboto dne 17. svečana v lastnih prostorih. Vabila so se ta teden razposlala in če se je morda pri tolikem številu razposlanih vabil koga prezrla, naj se obrne pismeno ali pa ustmeno do društvenega tajnika C. Franca Crobath-a ml. Ker imamo precej tanka ušesa, smo izvedeli že za precej skupin kakor tudi posameznih mask, katere pa radi previdnosti rajše zamočimo, kdor je radoveden — si jih bo že prišel ogledat. Tudi dekoracija dvorane bo marsikoga precej presenetila, kajti dela se že prav pridno.

Kdor se hoče torej res dobro zabaviti, naj pride na to prireditvi, kajti prepričani

smo, da bodo vabljuje melodije vojaške godbe iz Gorice marsikoga zapeljale k plesu. Na svidanje in Na zdar!

DNEVNE VESTI.

Državna policija v Ljubljani. — Vlada je že dolgo želela poddržati ljubljansko mestno policijo ali — denarja ni bilo, razun tega je pa ljubljanska policija „mestna“ še dolgo samo po imenu, ker njen šef Lanter je ubogal takointako samo Schwarza, ker je za trdno pričakoval, da postane še ravnatelj državne policije, ko se ta ustanovi v Ljubljani. Zato se je Lanter tudi vedno priljezoval klerikalcem in nastopal proti naprednjakom, ker je dobro vedel, da se klerikalcem ne sme zameriti, ako hoče kdaj postati ravnatelj državne policije. No, sedaj je pa vlada že preložila deželnemu zboru kranjskemu zakonski načrt o poddržavljenju ljubljanske policije, ker je rešila tudi, da denarno vprašanje na kaj enostavno način: plačuje naj državno policijo občina in sicer naj žrtvuje v ta namen, nič več in nič manj — **130.000 kron na leto!** Klerikalci bodo, seveda, tudi temu pritrdili, ker škodovati Ljubljani, to je njihovo največje veselje, oni so najstarejši. Kadar morejo zvaliti na hrbte ljubljanskih davkoplačevalcev kako novo breme. Proti poddržavljenju ljubljanske policije ne bo imel gotovo nihče ničesar, ker **mestna** je ljubljanska policija tako in tako tudi sedaj samo po imenu, v resnici je pa popolnoma pod Schwarzovo komando, ali ako hoče imeti država v Ljubljani policijo v svojih rokah, naj jo ona tudi plača.

Krivično je, da hoče imeti vlada od ljubljanske občine za svojo policijo veliko večje prispevke kot od tržaške občine in — soraz merno — tudi veliko večje prispevke kot od dunajske občine! Besedo ima občinski svet ljubljanski, ki se gotovo tudi oglasi.

Kako podpiramo umetnost. Deželni zbor kranjski je zavrnil prošnjo akad. slikarja g. Riharda Jakopiča, ki je prošil za 20.000 kron brezobrestnega posojila, da plača svoj umetniški paviljon v Lattermannovem dvorcu v Ljubljani. Človek bi mislil, da bo deželni zbor kranjski, ko smo Slovenci vendar tako kulturni narod in gojimo in podpiramo umetnost na vseh poljih, gotovo ugodil prošnji slikarja, ki je žrtvoval vse svoje premoženje, samo da nudi priliko slovenskim umetnikom, da se dostojno predstavijo občinstvu in pokažejo, česa vsega je zmožen slovenski narod. Kaj še! Če imajo druge dežele in drugi narodi toliko denarja, da lahko podpirajo umetnike, naj jih le, mi ga nimamo. Pri nas se podpira umetnike še-le po smrti in to je dovolj. Čemu neki trošiti po nepotrebnem denar. Toda vsa zadeva je silno žalostna. Oni ljudje, ki so ukradli iz vseučiliškega fonda 700.000 kron, da podpro že popolnoma falitno „Zadružno Zvezo“ v Ljubljani, nimajo niti 20.000 kron, s katerimi bi pomogli umetniki, ki ima tolike zasluge za razvoj slovenske umetnosti. Pa naj še kdo reče potem, da smo kulturni narod.

Nečuvano izzivanja tržaških Slovencev. Nemški listi poročajo, da je vlada kupila poslopje šolskih sester v ulici Besenghi za približno milijon kron in da namerava tukaj ustanoviti drugo nemško gimnazijo v Trstu. Če so poročila nemških listov resnična, potem moramo smatrati ta korak centralne avstrijske vlade kot nečuvano izzivanje tr-

LISTEK.

Nostradamus.

V.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaufort.

IV.

MAGIČNI KROG.

Katarina se je zadihavala od razburjenosti; hotela je zakričati, toda čutila je, da ne more geniti jezika; hotela je dvigniti roke in prositi milosti; toda roke so ji bile mrtve svinec. Ravno v tem hipu pa je izpregovoril Nostradamus:

„Koga naj pokličem izmed množice ranjkih, ki jih družijo nevidne vezi s Henrikom, kraljem francoskim, da bo priča pri-sege, ki sem jo dal Katarini de Medicis, da jo hočem spraviti do nedeljene oblasti? . . .

Koga, če ne njega, ki ga je Henrik francoski tolikanj objokaval, ljubljene brata njegovega, ki je umrl v Tournonu, Franca Valoiškega?“

„Franca!“ je zarjula Katarina. „Oh, ne, ne! Ne njega! Nočem, da pokličete njega!“ Menila je, da je zakričala te besede. Toda noben glas ni prišel preko njenih ustnic.

„Franc Valoiški!“ je zaklical Nostradamus. „V imenu Sil te rotim, da prihiš iz globočine vic. Franc Valoiški, vstani od mrtvih!“

„Ne,“ je zakričala Katarina sama pri sebi, „ne!“

In z obupnim naporom vsega njenega bitja se ji je posrečilo, privleci se par korakov dalje. Zdaj je bil veliki, z belim pajčolanom zastrti okvir na njeni desnici, a smaragdnozeleni baldahin na njeni levici. Nostradamus pa se ji je prikazal sredi začrtanega kroga, z mečem v roki, poln nadčloveške lepote, podoben arhangelu smrti.

In zdajci je videla, da se spušča za-stor, ki je zakrival okvir. Zenice se ji

razširile, živci napeli: čutila je, da se ji pogled kljub vsem naporom upira nepremagljivo v prostor, ki ga je obdajal okvir. Ta prostor je zavzemala velika kristalna šipa, za katero je valovala tema.

„V imenu tvojih sil!“ je izpregovoril Nostradamus iznova. „Franc Valoiški, brat Henrika Francoskega, rotim te, da se pokažeš kraljici, ki je tu navzoča!“

Katarina se niti ni več poizkusila ganiti. Samo začutila je, da ji srce zastaja. Strah brez človeškega izraza jo je držal uklenjeno v svojih sponah. Mahoma pa jo je prešinil slaboten, onemogel drhtljaj: v temi, ki jo je obročal okvir, se je bila zarisala postava! . . . Postava z nerazločnimi obrisi, podobna belkasti megli: izprva se je zdela silno daljna, toda v manj kakor eni sekundah se je pokazala v jasnih potezah, in je bila komaj še dva koraka od zrcala . . . je bila na zrcalu . . . je stopila iz zrcala . . . v sobo!

„Franc!“ je zahropela Katarina v dnu svoji duše, „Milost! Franc. usmili se in odidi!“

„Franc Valoiški!“ je dejal Magijec počasi. „Nostradamus te pozdravlja!“

V istem trenutku in ne da bi jo bila videla korakati, je Katarina zapazila, da je prikazen sedla pod baldahin. Francev duh je bil oblečen tako, kakor ga je videla Katarina včasih, kadar je odhajal v bitko: ves v železju, razen glave, ki je molela nepremično izza vratobrana . . . Bila je brezkrvna glava s strašno srepimi očmi, ki so zrle na Katarino kakor prikovane.

Katarini je zastajal dih! Samo krčevito sigetanje je razodevalo, da biva v njej življenje. Trl jo je paroksizem strahu, obup groze, peklenko trpljenje, čutili se v neposredni dotiki s smrtjo, s skrivnostjo, z nerazrešnostjo! Videla je, kar je nevidno človeškim očem . . . Duša se ji je zvijala v prsih, lomila se v peklenkem objemu te bojazni . . . Kurja polt jo je oblivala, lasje so se ji ježili . . .

In zdajci se je pogreznila v brezno čeznatorne groze: Franc, duh Francev, je prihajal k njej! . . . Blizal se je . . . drčal, plaval je po smaragdnozeleni preprogi . . .

žaskih Slovencev. Nemci imajo v Trstu že tako eno gimnazijo, ki bi bila prazna, ako je ne bi posejali Slovenci. Nemci imajo cel kup ljudskih in srednjih šol v Trstu, a vladi se menda to še ne zdi dovolj. S tem, da je vlada dovolila v Trstu revizijo ljudskega štetja, ki je dokazala, da je v Trstu skoro ena tretjina vseh prebivalcev Slovencev, naj nikar ne misli, da je že vse odpravila. Ljudsko štetje ji je bilo jasen opomin, kake dolžnosti ima tudi napram Slovincem. Skoro 70.000 tržaških Slovencev nima niti ene ljudske kaj še-le srednje šole in vlada gleda vse to popolnoma mirno. Na eni strani hoče izrabiti Slovence v boju proti upornim Italijanom, na drugi strani jih pa zatira kolikoli more. Da si vlada s takim postopanjem ne bo pridobila med slovanskim življenjem v Trstu simpatij, je jasno.

Dr. Krek v deželnem zboru. „Slovenski Narod“ se čudi neotesanosti dr. Kreka, ki je kot poročevalec proračunskega odseka, demonstrativno zapustil deželnozbornsko dvorano, ko so govorniki ocenjevali delovanje deželnega odbora. Mi se temu nič ne čudimo, nam je čisto umljivo to postopanje dr. Kreka, ki mu je — kot pravemu klerikalcu — parlamentarna dostojnost neznana stvar in manjšina bagatela, ki se jo lahko prezira in na katere mnenje se sploh ni treba ozirati. Seveda, taki so klerikaleci samo v onih korporacijah, v katerih so v večini. Kjer so pa v manjšini, n. pr. v ljubljanskem občinskem svetu, zahtevajo, da se vpoštevata manjšina še bolj kot večina. Taki so klerikaleci in kot s takimi se mora računati z njimi. Oni so nepopravljivi in nepoboljšljivi; brezobzirnost in brezobraznost, to so glavne njihove lastnosti in ravno radi teh svojih lastnosti bodo — prej končali svojo politično karijero.

„Edinost“ obsoja kraške protežira pa tržaške oderuhe. O sežanskem oderuškem skandalu ve „Edinost“ mnogo povedati, dočim ni o tržaškem, o katerem se je v najrazličnejših slovenskih, laških, nemških, hrvaških in drugih listih, v nakaterih tudi prav obširno pisalo in poročalo, naša ljuba in nepristranska „Edinost“ niti besedice črnila. Ja seveda, v Trstu je bil radi oderuštva obsojen na en mesec strogega zaporu milijonar, dočim sta v Sežani v enako afero vpletena le en navadni posestnik in pisar. Po nazorih naše „Edinosti“ se mora milijonar, e respektirati, in če tudi revne žrtve žive pokopljejo.

„Tagespost“ proti Wastianu. Radi odgoditve štajerskega deželnega zbora vlada še sedaj med Nemci veliko razburjenje. Večiuoma vsi nemški listi streljajo svoje pušice na znanega trmoglavca Wastiana, ki ima največ zaslug na tem, da so se pogajanja med nemškimi nacionalci in slovenskimi klerikalci razbila. Celo „Tagespost“ bere Wastianu hude levite in mu očita, da je povzročil razdor v lastnem taboru nemško-nacionalne večine. Silno ostro ga napada posebno radi njegovega samovoljnega in absolutističnega postopanja, ki je napravilo Nemeem samo škodo. Da taka in razna druga očitavanja Wastianu. Ornigu in drugim nemško-nacionalnim petelinom niso nič kaj všeč, je razumljivo zlasti radi tega ne, ker prihajajo naravnost iz tabora lastnih somisljenikov. No, Wastian bo te nemške buče že pravočasno znal ukrotiti kakor je treba in potem bo zopet mirna Bosna.

Ubogi tržaški magistrat. Tržaški magistrat se je zopet enkrat pošteno vrezal. Kakor znano, je zadnje dni sneg pobelil več ali manj skoro vse pokrajine v Srednji Evropi in tudi Trstu ni prizanesel. Po tržaških ulicah so ležali taki kupi snega, da ljudje kaj takega že dolgo let ne pomnijo. Magistrat je bil radi tega v silnih skrbih in ni vedel kaj storiti. Hočeš nočeš je moral poseči v svoje blagajne in odšteti sto in sto siromakom, ki so odvažali sneg. Sedaj pa na veliko razočaranje naenkrat dež, ki bi opraviel zastoj vse delo, ki je stalo gotovo več tisočakov. Mestni očetje tržaški so silno razburjeni radi tega, da so tako po „nepotrebnem“ razmetali tisočake, ko bi lahko

in zdajci je bil nad njo! Katarina je iztegnila roke in se vrgla vznak: a Franc se je sklonil čez njo! Franc je iztegnil roko!... In s koncem prsta se je doteknil njenega čela. Tisti hip pa se je zgrudila z žalobnim krikom in se onesvestila.

* * *

Ko se je Katarini vrnila zavest, se je zagledala v sobi, opremljeni s krasnim pohištvom v okusu tistega časa, v veliki sobi kjer ni razodevala nobena reč, da je domačin čarodej. Kraljica je sedela v naslonjaču, na mehkih blazinah. Nostradamus, ves izpremenjen, mladega lica, ji je vneto in sgoštljivo dajal duhati neko vonjavo; nato ji ju govoril dolgo s svojim glasom, polnim mogoče avtoritete, ter jo pomirjeval, ukazujoč ji, da naj se ne boji ničesar in se spominja samo tega, da bo kmalu kraljica. Ob tej besedi, ki jo je vtil magijec, je Katarina oživela. Spomin na zarotno ranjkega je oslabil v njenem duhu. Ne, saj ni videla svoje žrtve. Ne, prikazen Franceva se ni doteknila njenega čela. Sanjala je!

prisli tako poceni. Seveda, če bi vedeli gospodje že v naprej, da bo tako kmalu deževalo, bi raje pustili kupe snega na ulicah in jih izročili svoji usodi. Sicer pa ni nič hudega.

Zuna je razprodajalec „Jutra“, ki nam še niso poslali obračuna, prosimo, da to storijo čem prej. Nekateri so zelo natančni in pošiljajo mesečne obračune redno in točno, na nekatere moramo pa po navadi zelo dolgo čakati. Prosimo torej točnosti! Enako je tudi z naročniki: eni plačujejo redno in točno, nekateri pa plačajo šele, ko jim ustavimo dopolnjevanje lista, tako, da moramo imeti radi tega nereda sitnosti mi in oni. Pri rednem plačevanju vsega tega ne bi bilo.

V imenu njegovega veličanstva cesarja! C. kr. deželna sodpija v Trstu, je po predlogu c. kr. državnega pravdnštva razsodila, da ustanavlja vsebina člankov: 1. „Korupcija“ in 2. „Demoralizirana stranka“ uvrščenih v časniku „Jutro“ dd. Trst, 2. februarja 1912. št. 33. in sicer: I. a) od besed: „Ali da vlada“ do besed „ki več da!“ b) od besed: „Kaj naj si misli“ do besed: „strankarsko sebičnih ozirov!“ c) od besed: „Če pa misli vlada“ do besed: „ki ji bolj ugaja“. II. a) od besed: „Ti krsitelji zakona“ do besed „kateregakoli zakona“ b) od besed: „da so duhovniki“ do besed: „vsake druge postave“. vse objektivne znake pregreška ad I.) po § 300 k. z. ad II.) po § 302 k. z. Potrjuje se vže uvedeno zaplenjenje imenovane tiskovine, pripoveduje se razširjanje iste in ukazuje se uničenje nabranih primerkov in istih ki se imajo še nabrati, kakor hitro postane navzoči odlok pravomočen. Razlogi: V odstavkih ad I.) se skuša druge k sovraštvu in zaničevanju zoper vlado nadražiti; v odstavkih ad II.) pa se skuša druge k sovražnostim zoper duhovnike spodbadati. Očividno je torej, da imajo odstavki ad I.) vse znake pregreška predvidjenega po § 300 k. z.; odstavki ad II.) pa vse znake pregreška predvidjenega po § 302 k. z. Za to se je moralo razsoditi kakor v dispozitivnem delu razsodbe navedeno.

Trst, dne 6. februarja 1912.

Tržaško mestno gospodarstvo. Po nekaterih tržaških ulicah, trgih in prelazih stoji kar cele luze, tako da je res nevarno, da se nam zaredijo žabe na sredini mesta. Trg sv. Katarine, sv. Frančiška d' Assisi, ulica Nuova, Giosue Carducci, piazza Barriera vecchia, piazza Carlo Goldoni, in vsa ta slavna imena so izvešana čez tako strašno umazane in blatne ulice in trge, da je nas, kulturne Slovence sram, kako brezobrazno zanemarja naš ljubi tržaški magistrat tako krasnoslovno zvane kraje. Mogoče bomo Slovenci bolj skrbeli kakar dobimo „Prešernovo ulico“ v Trstu.

Tatinski slepar. V delikatesni trgovini Julija Kripa v Mariboru usluženi pomožni delavec Josip Sostrožnik je dne 7. t. m. brez odpovedi zapustil službo. Ker se je to gospodaru zdelo sumljivo, je pregledal svojo blagajno in zapazil, da manjka 170 K denarja. Vrh tega mu je znanjalka tudi peletina, nekemu trgovskemu pomočniku pa ura z veržico in zlat prstan. Tatička je policiji vjela že naslednjega dne in ga izročila sodišču.

Praktičen v obliki in po vsebini, lep po izvršitvi, tako se nam predstavlja ravnokar v 45. izdaji izšli časopisni katalog anončne ekspedicije Rudolf Mosse. Na obširnem časopisnem polju težko da je kako vprašanje, na katerega nebi odgovoril ta preizkušeni svetovalec. V zelo pregledni razvrstitvi vsebuje katalog vse podatke, ki jih inserent potrebuje. Posebne vrednosti je katalogu pridejani „Rudolf Mosseja vrstomer“ ki omogoča najsigurnejše računanje vrst in stroškov. To leto je izšel katalog malo pozneje, ker so se morali izvršiti razni popravki inseratnih cen, ki so se pri mnogih listih zvišale radi povišanja tiskarskih tarifar. Tudi to leto je podarila tvrdka Rudolf Mosse svojim naročnikom razun kataloga tudi elegantno pisalno mapo s koledarjem, v katerem ima vsak dan v letu prostor za beleške. Iz vsebine kataloga se vidi, da stoji tvrdka Rudolf Mosse kot anončna pisarna na vodilnem mestu. Iz izdelave kataloga in pisalne mape se pa vidi, da stoji tudi njena tiskarna na popolni višini.

Šentjakobska Čitalnica v Trstu priredi na pustno nedeljo popoldne dne 18. svečana 1912. v veliki dvorani „Narodnega Doma“ prvi „Ples otrok“ pod pokroviteljstvom blagorod. gospe. Eme Barteljeve, Rože dr. Gregorinove ter Mary dr. Staretove. Ples vodi plesovodja g. Josip Bizjak. Svira orkester c. kr. 97. pešp. Med plesom nastop otroškega baleta. posebna skupina proizvajajo: Češko narodno četvorko. Tri najlepše kostimirane deklice in tri dečki dobe krasne darove. Med odmorom šaljivo prizori. Paviljoni za sladčice in brezalkoholne pijače. Koncem zabave dobi vsak otrok darilo. Vstopnina: Odrasli 1 krono, otroci do 12. leta 40 stot. Sedeži na galeriji in okrog plesišča 60 stot. Lože po 10 K. Predprodajo vstopnic, sedežev in lož je iz prijaznosti prevzela ga Bičkova v Nar. domu.

Prva tržaška narodna godba N. D. O. Podpisani odbor naznanja tem potom vsem tov. izvršujočim članom, da se vršijo redne godbene vaje, pod vodstvom gospoda društvenega kapelnika Ferda Majcena, vsaki torek, četrtek in soboto točno ob 8 uri zvečer v društvenih prostorih ul. Marka št. 21. Nadalje se opozarja še vse one člane ki ne mislijo več sodelovati pri godbi in ki posedujejo društveno godalo, (instrument) obleko, in muzikalično knjigo, da isto nemudoma vrnejo odboru. Pri tej priliki vabi odbor vse one prijatelje glasbe, ki se mislijo učiti katerisibodi instrument, naj se pridejo upisati ob torkih, četrkih in sobotah v društvene prostore. Ker ima društvo radi odhajanja mladeničev k vojakom in razne druge službe, več instrumentov na razpolago in ker se misli v najkrajšem času ustanoviti društveni orkester, pričakuje odbor, da oni, ki še niso vpisani, takoj prijavijo svoj pristop v društvo. Že izveščani godci dobro došli! Odbor Prve narod. godbe N. D. O.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je izdal za leto 1912. velik 124 strani obsegajoč koledar ki vsebuje zelo mnogo lepih, zanimivih slik, šaljivo povest, tabele za obresti itd. Koledarska vsebina je razdeljena vsak teden po eno stran, da se lahko napravijo za vsak dan beleške ne le sproti, temveč tudi že za naprej, da se ne pozabi kake zadeve, n. pr. kdaj poteče kak rok i dr. Zraven so tudi razpredelbe za zapisovanje dohodkov in stroškov za vsak dan in vsak teden. Taka uredba koledarja je jako dobra, ker se ljudje na ta način navadijo, da si zabeležujejo vse sproti ter dobe tako jasen pregled svojega stanja. Tak pregled pa marsikoga obvaruje izgub in nepotrebnih izdatkov ter neljubih sitnosti. Mnogo se je že pri nas pisalo o razumnem gospodarstvu in gospodinjstvu, a same razprave o tem nimajo uspeha. Uverjeni smo, da bo praktična uredba koledarja „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ mnogo pripomogla k temu, da se bodo tudi priprosti ljudje navadili, da si bodo sproti zabeleževali vse potrebno. Koledar „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ je bogato ilustrovan in ga radi praktične uredbe vsem prav toplo priporočamo. Stane 1 K. po pošti 20 h več. Naročniki „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ ga pa dobe poštne prosto in brezplačno. Naročite se torej na „Slovenski Ilustrovani Tednik“.

Poskušen zavraten umor soproga. — Zakonka Jožef in Marija Pesarič v Zibiki nista živela v najlepši medsebojni slogi. Prišlo je ponovno do prepira in dejanskih napadov, posebno pa radi tega, ker žena ni znala gospodariti z zaslužkom svojega moža. Mož je bil prisiljen vsako leto izseliti se na Tirolsko, odkoder je pošiljal ženi svoj zaslužek. Ko je prišel zadnjikrat ob novem letu domov, je mož na svoje veliko začudenje zapazil da je njegova žena noseča z drugim možem. To ga je silno razburilo. Ko je ženi očital zakonolomstvo, mu je ona zagrozila z umorom in to tudi izvršila. Ko je šel Jožef Pesarič dne 3. t. m. spat, je žena pograbila sekiro in z njo udarila moža z vso močjo po glavi in gornjem delu telesa. Na lice mesta došli soredje so nasilni ženski vzeli sekiro in jo zročili orožnikom. Pesarič je zadobil več jako težkih poškodb in je zelo dvomljivo, če po okreval.

Predrzen tat. 20 letni delavec Janez Gajšek se je po 8 dnevni prestani ječi v Šostanju podal v Št. Janž v Slov. Gorice in se vlegel na senjak postilničarja Martinca Ograjenška. Proti večeru se je splazil skri-vaj na podstrešje, si tam nabral razne predmete kakor obleko, perilo, jedila in tobak, nakar je odšel v vin-ko klet, kjer se je za svoje nadaljne delo dobro pokrepčal. Tudi jedilno shranbo je obiskal in odšel odtod konečno še v spalnico zakonskih Ograjenšek, kjer je zmaknil par kronic. Toda pri stikanju je bil tako glasen, da se je gospa Ograjenšek zbudila in poklicala še svojega moža. Janez Gajšek je skušal pobegniti, a se mu ni posrečilo. Ograjenšek ga je prijel in izročil orožnikom, ki so ga odpeljali na okrožno sodišče. Janez Gajšek ima na sebi še par drugih tatvin.

Sleparija s ponarejenimi živinskimi potnimi listi. Janez Krošl, posestnikov sin in Imenega pri Kozjem utihotapljal je že dalje časa govedo in konje. Ko je okrajno glavarstvo zvedelo zato, je ukazalo županstvu Imenem, da ne sme Krošlu dati nobenobenega potnega lista več. Krošl je začelkom meseca novembra l. l. prodal v Leberu pri Gradcu večje število govede in konj, ter potne liste ponaredil. Šele v Puntigamu pri Gradcu so prišli sleparijam na sled ter nato zaplenili vso govedo in konje. Janez Krošl se je moral za adi tega zagovarjati pred sodiščem, kjer je dobil kot odlikovanje za vse svoje izredne sposobnosti dvomesečno brezplačno stanovanje v luknji z ričetom.

Ljubljeneč sladkorja. Na celjskem kolo-dvoru je meseca januarja iz skladišča zgini-lo več blaga, posebno večja množica sladkorja. Tatu kljub pridnemu poizvedovanju niso mogli izslediti. Pred par dnevi so orožniki zvedeli, da je neki mladi mož v neki delavski hiši v Teharjih pri Celju prodal nekemu rudarju cel kos sladkorja. Tat je bil

identičen z nekim Francem Škerjancom, ki je bil radi tatvine že 15 krat predkaznovan. Ko je orožnik preiskoval njegovo stanovanje, je v resnici našel še par kosov sladkorja, katere je takoj konfisciral, na debudnega dogoprstneža pa odvel v zapor.

Vlom in tatvina. Dne 6. t. m. je neznan tat vlomil v gostilno Matije Vračka v Ptuj in ukradel plačilni natakariči iz omare 100 K denarja. Isto noč je bila izvršena tatvina tudi v hotelu „Stadt Wien“. Tatvin je osumljen neki delavec, ki je pa še pravočasno pobral svoja šila in kopita in pobegnil.

Cestni rop. — Dne 9. t. m. okolu 1. ure ponoči je šel v Wolfovi ulici v Mariboru stanujoči bolnišnični kontrolor Josip Ebner po Urbanski ulici proti domu. Kar se mu približa brzi korakov neka sumljiva oseba. Ebner se je hotel ogniti, toda v tem trenutku je dobil že tako hud udarec po glavi, da se je zgrudil na tla. Lopov ga je tudi dvakrat sunil z bodalom v prsa. Ko je prišel zopet k zavesti, je zapazil da mu manjka 180 K, katerega mu je ropar ukradel iz žepa. O napadalcu ni ne duha ne sluha.

Predrzen ulom v Trstu. Včeraj zjutraj okolu 3. ure je slišal polic. stražnik Daneu v pritličju hiše št. 5 v ulici Capitelli nekako sumljivo ropotanje in je o tem hitro obvestil nekatere stražnike. Poiskali so g. Detosa — ker v njegovi prodajalni je bil ropot — in ko so odprli vrata so našli sključenega na tleh nekega človeka, ki je bil že navrtal blaga no, v kateri se je nahajalo 16.700 K. gotovine in 6000 kron v vrednostnih papirjih. Vlomilca, ki je bil dobro obskrbljen z raznim orodjem, potrebnim za vlome, so seveda prijeli, ali svojega imena ni hotel povedati, samo to je takoj rekel, da nima „komplicov“, da je »solo«. No, na policiji bo ga spoznali kot Leop. Cureta, radi tatvine in ulomov večkrat kaznovanega. Pri c. kr. mornarici služi sedaj že deveto leto, ker je večkrat desertiral.

Položaj na bojišču.

Te dni so po poročilih carigraskih listov odpejale ital. barke iz Bengazija okolu 130) italijanskih ranjencev oziroma mrtvecev na vojne ladije. V zadnjem času je prišlo v okolici Bengazija do ponovnih spopadov med Turki in Arabci, tekem katerih so bili Lah vedno tepeni. Seveda je treba te vesti sprejeti s precejšnjo rezervo, vsekakor pa je zanimivo da celo listi ne poročajo o teh spopadih ničesar natančnega. Mesto Bengazi je baje polno ranjencev, ki pripovedujejo nenavadno hudem odporu od strani Turkov in Arabcev.

Cirenajka dela Italijanom v resnici silne skrbi in vse kaže, da laška armada toliko časa ne more računati na kake večje vspelle, dokler ne stre turške moči v Cirenajki oziroma prisili Turke vsaj do defenzive. Kak je položaj v Tripolisu, kjer stoji večina italijanske armade. Poročevalec lista „Leipziger Neuste Nachrichten“ poroča, da je situacija za Turke jako ugodna. Med Arabci in Turki vlada najboljše sporazumljenje. Mnogoštevilni porazi italijanske armade le še zvišujejo njih ponos in jih spodbujajo k nadaljnemu boju. Turška armada je naravnost izborno založena z orožjem in z vsemi živlenskimi potrebščinami. Splošno prevladuje mnenje, da je položaj za Italijane tako neugoden, da na njih ofenzivo še par mesecev ni misliti. — Nove utrdbe, katere napravljajo sedaj Italijani zapadno od Gargareša, to dejstvo le še potrjuje, da se hočejo Italijani omejiti le na defenzivo in bombardma neutrnjenih krajev.

Sploh je položaj za Turke zelo ugoden. Vrh tega prihajajo še iz Bengazija vedno nova poročila o italijanskih porazih. Arabci so se sedaj že tako zvišili v vojno, da niti ne mislijo na kaka mirovna pogajanja in so pripravljivi celo Turkom zabraniti umaknitev.

Ni čuda, če so vsled vseh teh okoliščin Italijani že do grla siti mučne in dolgotrajne vojne in da mislijo operacije razširiti do Carigrada.

V Rimu samem vlada v vladni hiši precejšnja poparjenost. Listi že računajo z eventualnim odstopom kabineja Giolitti. Nihče se ne sme čuditi, če bi Italija naenkrat izjavila da je pripravljena priznati turško suvereniteto nad Tripolitanijo in Cirenajko in bi torej odstopila od svojega aneksijskega dekreta o katerem noče Turcija ničesar slišati.

Da je položaj na bojišču v resnici zelo resen, potrjuje najbolj poklic italijanskega generalissima v Rim.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. febr. „Mittags-Zeitung“ poroča iz Rima: „Mnogo časopisov poroča iz Flo-rence, da se je princ Fridrichov dvorni maršal, grof Bismarck-Bohlen, ki se sedaj nahaja v Florenci, izrazil da obišče nemški prestolonaslednik v kratkem Italijo in svoja posestva v Italiji. Pri tej priliki obišče tudi lastnega kralja Viktorja Emanula III. — Časopis do-stavlja, da nemški prestolonaslednik nima

Svoji k svojim!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obušala.

Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Telegram!

Kavarna „Central“

dunajska damska elitna kapela

DRAGA BUDEK

ravnokar došla.

KONCERT VSO NOČ

VSTOPNINA PROSTA.

Kavarna do
jutra odprta.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani — Prešernova ulica št. 3

Največja slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911
614.5 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog
42 milijonov kron.

Rezervni zaklad 1 milijon 300 tisoč kron.

Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice
drugih denarnih zavodov. — Obrestuje po

4 1/4% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina
ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo. —
Poslovanje nadzoruje

c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka spekulacija in izguba vloženega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2%
amortizacije. — Za varčevanje ima vpeljane

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. — Lastna
tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

Jeceljavi.

Vsi, ki pri petju jeceljajo se lahko popolnoma ozdravijo brez zdravil, operacij, aparatov itd. Postopanje odstrani tipično bojazljivo izgovarjavo in potem govori vsak kot človek s čisto govorico. Zdravilni tečaj se obiskuje lahko brez vsakega motenja v službi ali obiskovanju šole. Uspehe zavoda potrjuje več sto spričeval in ocen med drugimi od rajnega ministra pl. DIPAUFI, prečastitega prijorja samostana sevitoj v Inomestu, ravnateljstvo e. kr. državne obrtne šole v Inomestu, kuratorija mestne sirotišnice za dečke v Brnu, slavnega zdravnika za živčne bolezni e. kr. vseuč. prof. dr. Fr. MÜLLER v Gradcu, e. kr. dvornega svetnika KARLA WERNER na Dunaju, sirotišnice v Boicann, Dr. med. SEARPETTI v Inomestu i v mnogih pismih iz privatnih krogov, ki potrjujejo trajno ozdravljenje.

Nj. prevz. hnezoškof dr. Zwerger je opetovano izvolil nakazati našemu zavodu bolnike, ki so trpeli na slabi izgovarjavi.

Za ljubljanski tečaj se bodo sprejemale prijave dne 15, 16 in 17 februarja v hotelu pri „Slonu“ v Ljubljani.

Prof. Neumann-ov zdravilni zavod za čisto izgovarjanje iz Gradca-Meran.

„JUTRO“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruni, Ss. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,

Piasečka, trg S. Francesco 8,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Cechini, ulica dell' Istria,

Rončelj, ulica S. Marco,

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani — Podružnica v Gorici, Celoveu, Sarajevu Splitu in Celju.
Delniška glavica K. 8.000.000. Rezervni zaklad K. 800.000.

obavlja najkulantnejše vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod
jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. — — — Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi 4 1/2%

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarjem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženske in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastonj.

Najboljše ure „UNION“.

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani

nasproti Frančiškanske cerkve.

Novo pogrebno podjetje

Prevoz mrtličev na vse kraje

TRST — Corso št. 47 (vokal Piazza C. Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijskih. — Krasna izbira vencav iz umetnega
cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovrščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo.

Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne, cene brez konkurence, postrežba točna, splošno
pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ul. Tesa št. 31. — Telefon 14-02.

Modistinja

Alojzija Vivod-Mozetič oddaja radi pre-
selitve svoj lokal na Starem trgu št. 32.

Opozarja pa še sedaj cenj. dame, da
ne bode svojega modnega sa-
lona opustila, temveč ga name-
rava v novih lokalih znatno povečati.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklo-
njenost, se še v nadalje cenj. damam
toplo priporoča.